

Megjelenik e lap minden nap, pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
 Helyben a hátralévő színiidényre 2 frt. 50 kr.
 Vidékre " " " 5 " " "
 Helyben egy óra 1 " oszl. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
 tatnak: kétszer hasábozott sorért
 5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
 Kincstári díj minden hirdetéstől 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLY.

(folytatás.)

Bornemiszszát állam ügyek s Békesi hon-
 arulási terve, mint aetna-szerű lappangó tűz si-
 etteték a fejedelelnhez, ki Gyulafejérvárt lakott.
 Őszinte fogadtatását a várnagynak szívélye-
 sen megköszönve, búcsuzott.

Csatár ott maradt rokonánál.

S midőn Zalárdi bócsura nyujtá jobbját ne-
 ki, látogatásra kéré föl őt Csatár, mert mint
 mondá, a telet szándoka a várnagy marasztására,
 ott tölteni.

Mária ráveté fekete szemét, s mintegy kér-
 dő rányugvása kémleni látszék, ha vissza, ha el-
 jön-e még Zalárdi?

„Szép, lovagias volna keble barátját egy
 hosszú télen át nem látni, egyedül hagyui ily
 unalmas helyen.“ Szóla Mária szemérmes arcz-

czal, mintha a mit mondott csak gondolni és
 nem kimondani akarta volna.

„S lehetne-e sivár, unalmas hely, hol ön
 van, drága hölgy? szólt Zalárdi, de én nem le-
 szek hűtlen barát, s ha tán, gyakran és hossza-
 son feledendem magam itt, önök lesznek okozói.“

És távozott, keblében vive az ismeretlen,
 névtelen vágyak, szenvedélyek, nemes érzelmek
 hullázzó oczeánját; nem, nem ismeretlen vágyak
 voltak azok, körvonalozott lett az irthatlan ér-
 zelem, szevedély vágy.

Fejlődő lelkén áttört a delejes elem, mely-
 nek szive lett érlelő hazája; magasztos, szent,
 lelkesült eszme vert gyökeret keblének mély
 agyában.

Mi a kikelet mezőnek, virágnak; mi a re-
 mény, hit, imádság ájtatos zarándoknak, mi volt
 az őrfény a pusztán vándorlóknak, mely utat,
 jövőt adott a nagy tévelygésben; az lön fejlődő
 lelkének nyilvánulása neki is.

Lángoló emléket vitt ő magával, mely gyuj-
 tott, de nem égetett, mely végighuzódott lelkén,
 szívéen, mint hosszú csik az egen, -- ha olykor-

olykor e lángoló emlékenél lehullott a fátyol, mely hallgató, névtelen érzéseit elfödé, féltelmen húzá vissza azt, mintha nem bírná megmutatni a világon a legnagyobb csalónak a — reménynek.

Csatár — mint láttuk — hosszabb időre szándékozott Határ várában maradni, s hogy nemcsak a várnagy vendég- rokonszeretete tartá őtet vissza, hanem valami más is, jövőben látandjuk.

IV.

Az örökkévalóság nagykönyvébe az enyészeti szelleme még nem irt bé felszázadot azon irtó catastrof után, mely eltemeté, leszaggatá nemzetünk ezereit, legjobbjait; mely a temetkezési hely fölé fejfául oda állitá fajunk régi dicsőségét, fényét, mely kevéssel azelőtt európai első rangú s fényű házakat elosztás martalékává tévé ki, régen áhítózó, követelő kezek közé.

A mohácsi vész lefosztá nemzetünk halántékairól a nimbuszt, hősiesség, vitézség diademját, mit dicső királyaink, történelmünk szép multja hosszú századok mártír tusáival vivott ki.

Mint eredeti bűn, bölcsőnk öntudatlan éveitől kezdve, természetes hozományképp szállott fajunkra a szétoslás pártoskodó szelleme; ha e nagy vérárulás — az egyült nem tartás — árnyként híven nem tapodott volna nemzetünkhöz, talán történelmi lapjainkon vérbetűkkel, tanító szózatként nem leendenének írva Sajó, Mohács.

De a mi megfagyalja az észet, gondolatot és szív hevélyét, a maltra ha visszavezetjük emlékezetünket, mintha az nem a mi bűneink természetes kifolyása, eredménye lenne? mintha csak nem is ránk szólana a hagyományként szálló népmondat: „maga kárán tanul a magyar.“ S mi a történelemben intő, tanító, ovó, nem érettünk jegyezték volna föl történészeink, skönyveik, miket a lapokra hullattak, vezérszózatuk, mikkel intettek, mintha csak vérmérsékük szeszélyes kifakadásai leendenének.

Ugy nézte e nemzet történelmét, mint úti irányfát, mely mutatja az utat jobbra és balra, de ő azért ment, merre öröklött szelleme — a pártoskodás — vezeté.

Mint daldidóba, nézett multjának történelmébe, hol feledve, mi láng ostorként csapdosá életét, a pusztulást átkos könnyelműséggel járta perczenyi lelkesültsége hevélyét.

S ha megnyilt e hon, mint nagy temetkezési hely, s ha szétömlött az események vezuvi lávinája, s elfödé a nemzet ezereit, kik megma-

radtak, a nemzet nagy temetőjének kiáltó sírdombjait nem nézték tanítómesterül, hanem mentek tovább a meghasonlás nemzetölő szövétnekénél.

MEZŐVÁRL.

(folytatása köv.)

Bor közben.

Itt vagyok hát, a ki lelke,
Adjatok egy poharat,
Örömemnek vad árjában
Hadd iszom le magamat...

Legyen a bű elfeledve,
Zengjen a vidám zene,
Csengjen a pohár kezünkben,
Ki nem iszik — ki vele!

Boldog vagyok most az egyszer,
Hej! pedig rég voltam az;
Rég nem szállott kebelemre
Rózsa-arczczal a vigasz.

Örülök hogy arczotokat
Vidám színben láthatom,
S hű baráti jobbotokat
Meleg hévvel foghatom.

De-örömem nem csupán ez,
Hanem az, hogy ott vagyok,
Hova zajgó képzeletem,
Lelkem szárnya ugy vágyott.

Testvérhazám földén állok...
Láthatom bű fiait,
S arczukon a liszta magyar
Becsületnek lángjait.

Pohárt köszönhetek rájok
S elmondhatom lelkesen,
Hogy e népet jó kedvében
Teremtette az isten.

S ha teremté, áldja is meg
Lelkét, testét, mindenét,
Hogy a világ emlegesse
Büszkeséggel a nevét.

TAR CSATÁR.

Vegyesek.

— Kővári jeles festésznök néhány műpéldánya Uhlich czukrász urnál közszemlére kitétetett; a képek ára is följegyezve van. E képek a bécsi Belvedere eredetie után festettek. Igen méltók a megtekintésre, annál inkább a megvásárlásra. Egy okkal több, hogy a tüzről pattant gazdasszonyt, a kedves Claudia nénit még többen látogassák.

— Figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy szerdán, december 15-kén, szorgalmas színészünk javára adatik e színpadon először: „Harminczháromezer, háromszáz harminczhárom forint és harminczhárom krajczár egy napra.“ Francia vijjáték 3 felvonásban, irta Clerville és Dumanoir, fordította Martin Frigyes.

— A kath. főtemplom gyönyörű új tornyának déli ablakába e napokban az óra czimlapját már föltek, de ujra levevék; az óramutatók iránylag a számokhoz igen vékonyak s messziről alig lesznek kivehetők. Jele, hogy e torony rövid időn készen lesz.

— Tóth Soma Palotását annyira tanulják, hogy még este 10 órákor is lezckéje van. Az idei bálok főtáncza a Palotás leend.

— Napólen Lajos a francziák császára sokra ráér. Egy belga lap szerint Göthe Faustját fordítja németből francziára. Schiller „Rablói“t, mint tudva van, francziára fordítja Napoleon Lajos mint fogoly Hamban, így ír a Wiener Theater-Chronik.

— Két határszéki katona, egy muzka és egy porosz összejövén, a porosz a muzka bajtárs nevét tudakozza, Krab Csrtszkpi, mond ez, „kedves egésségére“ — viszony a porosz, azt gondolván, hogy a collegája trüsszentett.

— Gwyn Eleonora, egyike II. Károly király hót szeretőjének, ifju korában nagyon szegény volt, és a színházban narancsot árult. A király hercegnővé akarta nevezni, de ő azt elég szerényen visszautasította. Kérdeztetvén: mily czimert akar hintójára festetni? „Egy kosárka narancsot — válaszolá — mely folytonosan emlékeztessen származásomra.“

— 1794-ben Berlinben egy „Siri Brabo“ című színi adatott, mely III. Gusztáv svéd eredetijéből fordítottatott. Ez az egyetlen dráma, mely király által iratott.

— Misleweczek József, cseh zeneszerző, (szül. Prágában, 1737 évi martius 9-én, meghalt Romában 1781 február 4-én) Olaszthonban: „Il Boemo“ név alatt ismeretes, több mint harmincz operát irt, melyek Velence, Turin és Nápolyban a legnagyobb furore-val adattak. Ezekon kívül irt hat symphoniát, miket e különös czimek alatt adott ki: „Január“, „Február“, „Martius“, „Aprilis“, „Majus“, „Junius“. Midőn a „Majus-Symphonia“ Prágában, születés helyén először adatott, egy itész azt mondta róla, hogy e zene hallásakor minden tavaszi virág illatát együtt szívta bé.

— Matthew angol színész egy perczezel halála előtt még élcezet mondott. A szolgál, ki őt ápolta, tévedésből gyógyszer helyett a tentásüvegből töltött a kanálba. Egyik barátja jelen volt, s rémülettel kiált fel, figyelmeztetvén a szolgát tévedésére. „Hadd el — mond Matthew — majd nyelek utána egy darab itatós papírost, s a hiba helyre lesz hozva“. Ezzel lezáródtak szemhéjai s ő nem volt többé.

— XII. Károly korában, ki csak a dob és trombita hangokat kedvelte, a zene annyira elhanyagoltatott Svédthonban, hogy 1715-ben csak három ember volt egész Stockholmban, ki kótát ismert.

Szerkesztői posta.

A Váradról küldött, s Mohács siralmas napját tárgyazó beszédet nem közöljük.

Lauka küldeményét köszönettel vettük.

Náprádi barátunktól a székely főváros csöndéletéről várjuk a zajos tudósítást.

Miskolcra: Már ideje volna.

Bécsbe: Schallinger éz Grinsteid kávéházakba lapunk már akkor elment, midőn H—y ur fölöle tudakozódott; teljes számú példányaink elfogyván, csak az akkori számtól kezdhettük.

K—y Béla versét közlendjük.

M—ics Ernőnek Szabadkára: Mind az ön, mind V—ics T. előfizetésekor a teljes példány már elfogyott.

K. F.-nek Bukarestbe: Önnek naponkint megy lapunk, Bengeseu és Hiot nagy bojároknak csak opera napon, így akarták; őket mint ön tudja a színlap érdemi lapinkább, mint a bukaresti színház intendantját, s különösen a magyar operák, melyet a bukarestiek, önk tudósítása szerint oly élénken várnak.

Érkeztek:

- ^{9/12} Báró Radák Ádám, Ozdról.
Báró Kemény Imre, N.-Enyedről.
Ugron István, földb., Noszaláról.
Nagy István, földb., Balláról.
Lázár János, földb., Legemből.

Elhunytak:

- ^{9/12} Peters Károly, jószágigazgató, Zsókán.
Kovács József, földb., Nagyaluba.
Soós János, kereskedő, M.-Vásárhelyre.
Jakab Miklós, mérnök, Dézsre.
Markus János, földb., Szentgothárdra.
Jancsó Károly, mérnök, Szt-Gothárdra.
Kleintsak József, keresk. ügyvivő, N.-Várad.
Schmidt-Titus, ügyvéd, Bágyonra.

HIRDETÉSEK.

(17)

(2-2)

Gócs Ede, Káldi Gyula a helybeli színház karniserei, Weizler Ferdinand zenekarfő, valamint Bokor József, Gerecs József és Felix Miké, a helybeli színház tagjai, zongora- vagy hegedű-, valamint ének-lezckéket adni ajánkoznak. Tudakozhatni felőlük a színiigazgatóságnál.

(18)

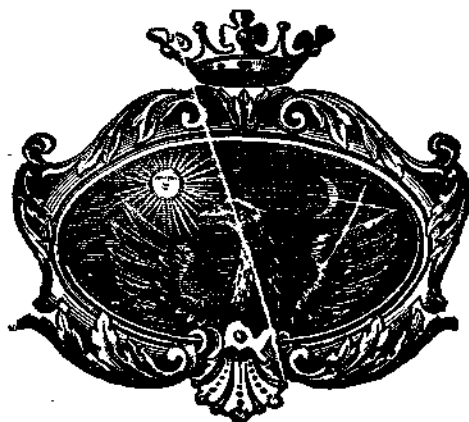
(3-3)

Egy jó karban levő, bőrrel fedett, vas-kerekű utazó-kocsi eladó. Értelmelni fölöle közép utcában a Kolozsvári-háznál, vagy a színház-irodában.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, Hétfőn, december 12-kén, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által adatik:

M Á R T H A

v a g y :

A richmondi leányvásár.

Regényes vig opera 4 felv. Irta Fridrich, fordította Szerdahelyi József, zenéjét írta Flotow.

S z e m é l y z e t :

Lady Harryet Durham, a királyné udvar- hölgye	Fridrikné.	Tanács irnok	Beczkaí
Nancy, meghitt barátneje	Schinek J.	Pitt Mollí	Sch. Minka.
Lord Trisztán Miklefort, rokona	Bokor.	Schmidt Polli } eladó leányok	Láng Mari
Lyonel } Plumkelt } haszonbérlok	Pauli.	Vith Betti	Májer L.
Richmondi bíró	Bodorfi.	Város dobosa	Bartha.
	Gerecs.	Inas	Ferdinánd.
		Udvari hölgyek, eladó leányok, vásári nép, vadászok.	

Történik Richmondban és környékén Angolhonban.

Helyek ára : Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altiszi jegy 21 kr.
Karzat 18 kr. oszt. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.